ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ପାଣ୍ଡେ

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଅଗଷ୍ଟ 14, 1991

(ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ରଙ୍ଗନାଥ ମିଶ୍ର, ଏମ୍. ଏଚ୍. କାନିୟା
ଏବଂ କୁଲଦିପ ସିଂହ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 - ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ - ଭାରତୀୟ ଶିଶୁ - ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ - (1984) 2 ଏସ.ସି.ଆର. 795 ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା - ସଂଶୋଧନ ।

(1984) 2 SCR 795 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା କିଛି ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ସଂସ୍ଥା - ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 2, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଗ୍ରହଣ ସମ୍ବଳ ସଂସ୍ଥା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ ଯେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଭାରତୀୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ୍କ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କର ନାଗରିକତା ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉ; ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରମାଣପତ୍ର (ଡିକ୍ରି), ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ଦଲିଲ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସତ୍ୟପାଠ ନକଲ ଆଧାରରେ ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଜାରି କରାଯାଉ; ଭାରତୀୟ ପରିବାର ସହିତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କୋଟାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଉ; ପଞ୍ଜୀକୃତ ଏଜେନ୍ସିକୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ/ଲାଇସେନ୍ସ ବାତିଲ ଦଲିଲ ପୂର୍ବରୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଉ; କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ସମ୍ବଳ ଏଜେନ୍ସି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉପରେ ରୋକ୍ ଲଗାଯାଉ; ପିଲାମାନଙ୍କ ଯତ୍ନର ଉଚ୍ଚ ମାନ ବଜାୟ ରଖିପାରିବା ପାଇଁ ଏଜେନ୍ସିଗୁଡ଼ିକୁ ସକ୍ଷମ କରିବାକୁ ପ୍ରାୟ 25 ପ୍ରତିଶତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଉ ଏବଂ ବାର୍ଷିକ 10 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଉ; ଏବଂ ଅବସ୍ଥାପିତ ପାଇଁ ବୈଧାନିକ ଗୃହରୁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିକୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉ ।

ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: **1.** ଯଦି ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ୍କ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକତା ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଏହା ତ୍ୱରିତ ଏକତ୍ରୀକରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚାଲିବ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନକୁ ପୋଷ୍ୟ ପରିବାରରେ ଶୀଘ୍ର ସଂଯୋଗ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇପାରେ ।

2. ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପୃଷ୍ଠପୋଷକତା କରୁଥିବା ସମିତିର ଆବେଦନ ଆଧାରରେ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନର ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯିବ । ଆବେଦନ ଏବଂ ଏଜେନ୍ସିର ଜଣେ ଦାୟିତ୍ୱବାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ସହିତ ଥିବା ଏକ ସତ୍ୟପାଠରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଥିବା ଏପରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ, ସ୍ଥାନୀୟ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଥିବା ବିବରଣୀକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ଦେବାର ଅଧିକାର ପାଇବା ଉଚିତ ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଆଦେଶ ଆଧାରରେ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା କେବଳ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ବିଦେଶୀ ପିତାମାତାଙ୍କ ବିବରଣୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ପରେ କରାଯିବା ଉଚିତ । ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀ (ସି.ଡି.ଏମ୍.ଓ.) ଜଡ଼ିତ ଥାଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସାଧାରଣତଃ ସି.ଡି.ଏମ୍.ଓ. ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରନ୍ତି ।

3. ଲାଇସେନ୍ସ ପଞ୍ଜୀକରଣର ନବୀକରଣ ପାଇଁ ନିଜକୁ ଯୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ସମିତି ଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପୃକ୍ତିକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏଜେନ୍ସି ପ୍ରକୃତରେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଜଡିତ ବୋଲି ଏହା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରମାଣ ରହିବା ଉଚିତ ।

4. ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସାଧାରଣତଃ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଏଜେନ୍ସି ପାଖରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ସୁବିଧା ଅଛି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏପରି ସୁବିଧା ନଥିବା ଏଜେନ୍ସି କିଛି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରୁ ବାହାରିଯାଇପାରିବ ।

5. ପଞ୍ଜୀକରଣ/ଲାଇସେନ୍ସ ବାତିଲ କରାଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଲେ, ଏପରି ଏଜେନ୍ସିକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ଏହା ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବ ଏବଂ ଏକ ସୁସ୍ଥ ପ୍ରଶାସନିକ ଯୋଜନାକୁ ବଜାୟ ରଖିବ ।

6. CARAର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯଥାର୍ଥ ଅଟେ । ଏପରି ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସଙ୍ଗଠନ ହେବ ଏବଂ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଉପଯୋଗୀ ସଂସ୍ଥା ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ । ଯଦିଓ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବା ପାଇଁ କୌଣସି ତୀବ୍ର ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ, ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହୁଏତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିପାରେ । ତେଣୁ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସି.ଏ.ଆର୍.ଏ. ର ଉପସ୍ଥିତି ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ।

7. ଜୀବନଧାରଣ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସାଧାରଣ ବୃଦ୍ଧିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି **30** ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ତିନି ବର୍ଷରେ ଥରେ ଏହି ମାମଲାର ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ।

8.1. ଯେଉଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ, ସେମାନେ ସେହି ପିଲାମାନେ ହେବେ, ଯାହାର ପିତାମାତା ଜଣା ନାହାଁନ୍ତି, ଅନାଥ ଏବଂ ହୁଏତ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ପିଲା ଭାବରେ ଘୋଷିତ କରାଯାଇଛି । ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଘରଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏପରିକି କିଶୋର ବୋର୍ଡଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନାହିଁ ଏବଂ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ ଶିଶୁ ଯତ୍ନର ସୁବିଧା ନାହିଁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବୈଧାନିକ ଗୃହରୁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସଂସ୍ଥାକୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଆଦେଶ ଦେବା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ନିୟମ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

8.2. ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏପରି ଅନୁରୋଧ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ବୋର୍ଡ ଏପରି ସ୍ଥାନାନ୍ତରର ସମ୍ଭାବ୍ୟତା ଉପରେ ବିଚାର କରିପାରିବେ ଏବଂ ଶିଶୁର ସ୍ୱାର୍ଥ, ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣର ସମ୍ଭାବନା ଏବଂ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିରେ ଉପଲବ୍ଧ ସୁବିଧା ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ଏକ ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍-ଜ୍ୟାକେଟ୍ ଫର୍ମୁଲା ପ୍ରାୟତଃ ଶିଶୁର ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇପାରେ ।

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ଅପରାଧିକ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5704 ଏବଂ 8842/1990 ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 1171/1986ରେ ।

(ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ) ।

ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଲତାଫ ଅହମ୍ମଦ, ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ, ଏ.ଏସ୍. ନାମ୍ବିଆର, ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ପାଣ୍ଡେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ, ସୁଶ୍ରୀ ଏ. ସୁଭାଶିନୀ, ସୁଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜନା ସିଂହ, ସୁଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତା ବାସୁଦେବ, ପି.କେ. ମନୋହର, କେ.ଆର୍. ନାମ୍ବିଆର, ଜଗଦୀପ କିଶୋର, ଟି.ଭି.ଏସ୍.ଏନ୍. ଚାରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ସୁରୁଚି ଅଗ୍ରୱାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜୁଲା ଗୁପ୍ତା, ଭାରତୀ ରେଡ୍ଡୀ, ସୁଶ୍ରୀ କୁସୁମ ଚୌଧୁରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ବିନା ଗୁପ୍ତା, ସୁଶ୍ରୀ ମୋନିକା ମୋହିଲ, ସୁଶ୍ରୀ ବନ୍ଦନା ସାଗର, ଗୋପାଳ ସିଂହ, ଏ.ଏସ୍. ପୁଣ୍ଡିର, ମନୋଜ ସ୍ୱରୂପ , ଭି. କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି, ସୁଶ୍ରୀ ଏଚ୍. ୱାହି, ବି.ବି. ସିଂହ, ଡି.ଏନ୍. ମୁଖାର୍ଜୀ, ପି.ଏଚ୍. ପାରେଖ, ସୁଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦନ ରାମମୂର୍ତ୍ତି, ସୁଶ୍ରୀ କାମିନୀ ଜୟସୱାଲ, ଆର୍.କେ. ମେହେଚ୍ଚା, ସୁଶ୍ରୀ ଉର୍ମିଳା କପୁର, ଏମ୍. ବୀରାପ୍ପା, ଉମା ନାଥ ସିଂହ, ଏ.ଏସ. ଭାସମେ, କୈଳାଶ ଭାସଦେବ, ଜି. ପ୍ରଭାକର, ଏସ.କେ. ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ, ଆର.ଏସ. ସୁରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ଏସ. ଦୀକ୍ଷିତ, ପ୍ରବୀର ଚୌଧୁରୀ, କେ. ସ୍ୱାମୀ, ଅରୁଣେଶ୍ୱର ଗୁପ୍ତା, ସୁଶ୍ରୀ ଏମ. କରଞ୍ଜୱାଲା, ଏଚ.କେ. ପୁରୀ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ରାଣୀ ଛାବ୍ରା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ପାଣ୍ଡେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1984] 2 ଏସ.ସି.ଆର. 795 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ବିଦେଶୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ । ଶିଶୁମାନେ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାତୀୟ ସମ୍ପଦ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଭବିଷ୍ୟତ କଲ୍ୟାଣ ପିଲାମାନଙ୍କ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବିକାଶ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ବୋଲି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି । ଏହା ସାମାଜିକ କଲ୍ୟାଣ ଉପରେ ଅଧ୍ୟୟନ ଦଳର ରିପୋର୍ଟକୁ ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଛି ଯେଉଁଠାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି:

> "ଦେଶର ଶାରୀରିକ ଏବଂ ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହାକୁ କିପରି ଆକାର ଦିଆଯାଏ ତାହା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୁଏ ।"

ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ନୀତିର ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା:

> "ଦେଶର ପିଲାମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପଦ । ସେମାନଙ୍କର ପୋଷଣ ଏବଂ ଦେଖାରଖା ଆମର ଦାୟିତ୍ୱ । ମାନବ ସମ୍ବଳର ବିକାଶ ପାଇଁ ଆମର ଜାତୀୟ ଯୋଜନାରେ ଶିଶୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆମର ପିଲାମାନେ ବଡ ହୋଇ ଦୃଢ ନାଗରିକ, ଶାରୀରିକ ଭାବରେ ସୁସ୍ଥ, ମାନସିକ ଭାବରେ ସଚେତନ ଏବଂ ନୈତିକ ଭାବରେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ସମାଜ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ପ୍ରେରଣା ସହିତ ସମୃଦ୍ଧ ହେବେ । ବିକାଶ ସମୟରେ ସମସ୍ତ ଶିଶୁଙ୍କ ବିକାଶ ପାଇଁ ସମାନ ସୁଯୋଗ ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ, କାରଣ ଏହା ଅସମାନତା ହ୍ରାସ କରିବ ଏବଂ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାର ଆମର ବୃହତ୍ତର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ପୂରଣ କରିବ ।"

ଏହିପରି କହି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏପରି କରିବା ସମୟରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଲାଇସେନ୍ସ କିମ୍ବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା କିଛି ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2 ହେଉଛି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ପୋଷ୍ୟଗ୍ରହଣ ସମ୍ବଳ ସଂସ୍ଥା ଯାହା ଦିଲ୍ଲୀରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ସମନ୍ୱୟକାରୀ ୟୁନିଟ୍ ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି:

(a)(i) ସମସ୍ତ ସରକାରୀ/କିଶୋର ଗୃହ, ନର୍ସିଂ ହୋମ୍ ଏବଂ ହସ୍ପିଟାଲ - ସରକାରୀ କିମ୍ବା ବେସରକାରୀ, କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଏବଂ ନିୟୋଜନ ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବେ ଏବଂ ଯଦି ଶିଶୁର ପିତାମାତା ଜଣା ନାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ଏପରି ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନ/ନିୟୋଜନ ଏଜେନ୍ସିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ଉଚିତ;

(ii) ସମସ୍ତ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ନିୟୋଜନ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ, ସେମାନଙ୍କର ବୟସ ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟତା ହିସାବ କରିବା ପରେ ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ରଖିବା ଏବଂ ଯତ୍ନ ନେବାରେ ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷମତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ସରକାରୀ/କିଶୋର ଅଦାଲତ ଏବଂ ନର୍ସିଂ ହୋମ/ହସ୍ପିଟାଲରୁ ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏପରି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏପରି ନିୟୋଜନ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ;

(iii) କିଶୋର କଲ୍ୟାଣ ବୋର୍ଡ/ଅଦାଲତମାନେ ଭି.ସି.ଏ./ସି.ଭି.ଏ.ଆର୍.ଏ.ଏସ୍. ରୁ ଅଭିଭାବକତ୍ୱ/ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ମାଧ୍ୟମରେ ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଉଚିତ;

(iv) କିଶୋର କଲ୍ୟାଣ ବୋର୍ଡ/ଅଦାଲତ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଏବଂ ନିୟୋଜନ ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ନିୟୋଜନ ଏଜେନ୍ସି ସହିତ ସିଧାସଳଖ ସେମାନଙ୍କ ହେପାଜତରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଦେବା ପରେ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏକପାଖିଆ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ;

(b)(i) ଭାରତୀୟ ପରିବାର ସହିତ ପିଲାମାନଙ୍କର ନିୟୋଜନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିବା କୋଟାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ପାଣ୍ଡେ ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟର ବିପରୀତ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ ।

(ii) ବିକଳ୍ପ ଭାବେ, ଯଦି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କୋଟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ପରିପତ୍ରର ବୈଧତାକୁ ବଜାୟ ରଖନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ପ୍ରତିଶତକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ହ୍ରାସ କରାଯାଇପାରିବ;

(iii) ଏହି ଅଦାଲତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ଯେ ଯଦି କୋଟା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ହୁଏ, ତେବେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ, ଡାକ୍ତରୀ ସମସ୍ୟା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତ୍ରୁଟି ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମୋଟ

ଗଣନାରୁ ବାଦ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, ସେହିପରି ଏକ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଝିଅ ଏବଂ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସର ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଗଣନାରୁ ବାଦ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ;

(c) ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅଦାଲତଙ୍କ ପ୍ରମାଣପତ୍ର (ଡିକ୍ରି), ପୋଷ୍ୟ ଦସ୍ତାବିଜ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସତ୍ୟପାଠ ଆଧାରରେ ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

(d) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନ ତାରିଖରୁ ପ୍ରାୟ 25% ଖର୍ଚ୍ଚ ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ଆହୁରି 10% ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କରିପାରନ୍ତି ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏଜେନ୍ସିଗୁଡ଼ିକ ପିଲାମାନଙ୍କ ଯତ୍ନର ଉଚ୍ଚ ମାନଦଣ୍ଡ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ;

(e) ବିଦେଶରେ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଭାରତୀୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ସାବାଳକ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କର ନାଗରିକତା/ଜାତୀୟତା ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ସେମାନଙ୍କର ଚୟନ ଅଧିକାରକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ;

(f)(i) ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ୱୀକୃତି ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ମନା କରିବା ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଶୁଣାଣି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ନିଜେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ/କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ସରକାରଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମର୍ଥନରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ;

(ii) ମାନ୍ୟତା ବାତିଲ ହେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ କ୍ରମରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସମୟସୀମା ସ୍ଥିର କରାଯିବା ଉଚିତ;

(ii) ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବା ଉଚିତ;

(g)(i) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପୋଷ୍ୟ-ଗ୍ରହଣ ସମ୍ବଳ ସଂସ୍ଥା (ସି.ଏ.ଆର୍.ଏ.) ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ଜାରି କରିବା ଲାଗି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥା ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିବାରୁ ଏହି ଏଜେନ୍ସିର ଆଉ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ବୋଲି ପରିଶେଷରେ ବିଚାର କରିପାରନ୍ତି ।

1990 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 21 ତାରିଖରେ ଏହି ଆବେଦନ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ କିଛି ମାସ ଧରି ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବିଚାର ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଆମେ ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଶୁଣିଛୁ । ବିଚାର ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅନେକ ପ୍ରାର୍ଥନାର ବିଚାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ, 1960 ଏବଂ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ, 1986ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ସମ୍ଭବତଃ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଦୁଇଟି ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନା ବିଶେଷ ଭିନ୍ନ ନୁହେଁ । 'ଅବହେଳିତ ଶିଶୁ' ଏବଂ 'ଅବହେଳିତ କିଶୋର' ର ସଂଜ୍ଞା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାନ ଅଟେ । ଆଇନଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଚାଳନା କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ସମାନ । ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଏକ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ ବୋର୍ଡ ଅବହେଳିତ ପିଲାମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଅବହେଳିତ କିଶୋରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ କଲ୍ୟାଣ ବୋର୍ଡ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଛି । ଉଭୟ ଅଧିନିୟମ ଉପ-ଧାରା (3) ଏବଂ (4) ବୋର୍ଡକୁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରିଥାଏ ଏବଂ ଉକ୍ତ ବୋର୍ଡକୁ ମେଟ୍ରୋପଲିଟାନ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ଅଧୀନରେ କେତେକ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 9 ଶିଶୁ ଗୃହ ବିଷୟରେ ବିଚାର କରେ ଏବଂ ଏହିପରି ଗୃହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ଏହାର ପରିଚାଳନା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଧାରା 11 ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ ବିଷୟରେ ବିଚାର କରେ । ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଅବହେଳିତ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରେ । 1986 ଅଧିନିୟମର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଅନୁଯାୟୀ କିଶୋର ଗୃହ (ଧାରା 9), ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୃହ (ଧାରା 10) ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ (ଧାରା 11) ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଉଭୟ ଅଧିନିୟମ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯତ୍ନ ସଂଗଠନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ।

ଯଦିଓ ସମାଜରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ଏହି ଦୁଇଟି ବିଧାନ ଏହି ଲାଭଦାୟକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି, ତଥାପି ଉଭୟ ଆଇନକୁ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଠୋସ୍ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ 30 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବାବେଳେ 1986 ଅଧିନିୟମ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଧରି ବଳବତ୍ତର ରହିଛି । ତଥାପି ଦୁଇଟି ଆଇନର ଅଧିକାଂଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାସ୍ତବ ଉପାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବାକି ଅଛି ।

ଭାରତ ସଂଘ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଅଧିକାଂଶ ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅନୁରୂପ ବିଭାଗ ରହିଛି, ତଥାପି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମନ୍ୱୟ ହାସଲ କରାଯାଇନାହିଁ । ଦୁଇଟି

ଆଇନ୍ ପରିଚାଳନା କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବଣ୍ଟନ ହୋଇନାହିଁ । ତଦାରଖ କରିବା ବହୁତ ଅଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ ହେଉଛି ।

ଏହି ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ଆମେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲୁ ଯେ ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଶୈଶବ ଅବସ୍ଥା ଅତିବାହିତ ହେବା ପରେ ଗୃହରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଉଭୟ ବାଳକ ଏବଂ ବାଳିକାଙ୍କ ସହିତ କ'ଣ ହୁଏ । ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଶିଶୁ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ 16 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁଅ ଏବଂ 18 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଝିଅ "ଶିଶୁ" ର ସଂଜ୍ଞା ମଧ୍ୟରେ ଆସନ୍ତି । ଯଦି ଏହି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ 'ଶିଶୁମାନେ' ଦୁଇଟି ଆଇନରେ ସୂଚିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଘରେ ରଖାଯାଏ, ତେବେ ସମୟ ବିତିବା ସହିତ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଶିଶୁ ହେବା ବନ୍ଦ କରନ୍ତି ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ହୁଏ, ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉତ୍ତରର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ତାହା ଏକ ରହସ୍ୟ ହୋଇ ରହିଛି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଏହି ଦୁଇଟି ଆଇନରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନାହିଁ । ତେବେ ଆଇନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ଏହା ଯେ ଥରେ କୌଣସି ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ ଶିଶୁ ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା ପରେ ଏବଂ ଆଇନର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ନ ଆସିବା ପରେ ତାଙ୍କୁ ଘରୁ ବାହାର କରି ରାସ୍ତାକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ କାରଣ ଆଉ କେହି ଯତ୍ନ ନେଉନାହାନ୍ତି? ତେବେ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିର ପ୍ରଭାବ କ'ଣ ହେବ? ଯେହେତୁ ଏହି ଆବେଦନର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏହା ଅଧିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ, ଆମେ ଆଉ ସେହି ଦିଗ ସହିତ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ଚାହୁଁ ନାହୁଁ ।

ଆମେ ଦିବ୍ୟାଙ୍ଗ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପରିସର ବାହାରେ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ । ତଥାପି, ଆମେ ସହମତ ନୁହଁ ଯେ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ୍କ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଚୟନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକତା ଜାରି ରହିବା ଉଚିତ । ଏପରି ପଦକ୍ଷେପ ଶୀଘ୍ର ଏକତ୍ରୀକରଣର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିରୋଧ କରିବ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନକୁ ପୋଷ୍ୟ ପରିବାରରେ ଶୀଘ୍ର ସଂଯୁକ୍ତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇପାରେ । ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନର ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣକୁ ପ୍ରାୟୋଜିତ କରୁଥିବା ସୋସାଇଟିର ଆବେଦନ ଆଧାରରେ ଏପରି ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜନ୍ମ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇନପାରେ କାରଣ ତାହା କରାଯାଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନ ଏବଂ ଏପରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ଯାହା ଏଜେନ୍ସିର ଜଣେ ଦାୟିତ୍ୱବାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ସହିତ ଶପଥ ପତ୍ରରେ ଥାଇପାରେ, ସ୍ଥାନୀୟ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ପାଖରେ ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଥିବା ବିବରଣୀକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ଅଧିକାର ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଙ୍କ ଆଦେଶ ଆଧାରରେ

ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ । ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବା ପରେ ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ବିଦେଶୀ ପିତାମାତାଙ୍କ ବିବରଣୀ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ପରେ ହିଁ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଦୁଇଟି ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ରଖିବାର କୌଣସି ଅର୍ଥ ନାହିଁ, ଗୋଟିଏ ଶିଶୁକୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପରେ । ଯଦି ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ନେବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଏ, ତେବେ ପ୍ରମାଣପତ୍ରଟି ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଥରେ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ । ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀ (ସି.ଡି.ଏମ୍.ଓ.) ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସାଧାରଣତଃ ସି.ଡି.ଏମ୍.ଓ. ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ।

ଆମେ ଜାଣୁ ଯେ ଏହି ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକଙ୍କର ପ୍ରକୃତରେ କୌଣସି ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ସୁବିଧା ନାହିଁ । ଯଦି ଏପରି ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ନହୁଏ, ତେବେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ପରିବେଶରେ ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କର ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ମାନସିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ସୁସ୍ଥ ପରିବେଶରେ ରଖିବା ପ୍ରକୃତରେ କଷ୍ଟକର ହେବ । ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସାଧାରଣତଃ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଏଜେନ୍ସିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ସୁବିଧା ରହିଛି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଏଜେନ୍ସିରେ ଏପରି ସୁବିଧା ନାହିଁ, ତାହାକୁ କିଛି ବର୍ଷର ଅବଧି ପରେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ବାହାରେ ରଖାଯାଇପାରିବ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସତ୍ୟପାଠ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ପଞ୍ଜୀକରଣ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସର ନବୀକରଣକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି କୋଟା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଏହା କଦାପି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିନଥିଲା । ଶପଥ ପତ୍ରରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବିବୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ କହିବୁ ଯେ କୌଣସି କୋଟାର ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏଜେନ୍ସିକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରିବା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନୀତି ନୁହେଁ । ବାସ୍ତବରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପରିପତ୍ର ଏହି କଥା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯେ ପଞ୍ଜୀକରଣ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସର ନବୀକରଣ ପାଇଁ ନିଜକୁ ଯୋଗ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ସୋସାଇଟିଗୁଡିକ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରମାଣ ରହିବା ଉଚିତ ଯେ ଏଜେନ୍ସି ପ୍ରକୃତରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଜଡିତ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରିବୁ ଯେ ପଞ୍ଜୀକରଣ/ଲାଇସେନ୍ସ ବାତିଲ ହେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏହିପରି ଏଜେନ୍ସିକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ଏହା ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନର ଏକ ସୁସ୍ଥ ଯୋଜନାକୁ ବଜାୟ ରଖିବ । ସି.ଏ.ଆର.ଏ. ଗଠନକୁ ବିରୋଧ କରିବାର କୌଣସି ସକାରାତ୍ମକ ଯଥାର୍ଥତା ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇନାହୁଁ । ଏପରି ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସଙ୍ଗଠନ ହେବ ଏବଂ ଏହି

କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଉପଯୋଗୀ ସଂସ୍ଥା ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ । ଯଦିଓ ଆମେ ସହମତ ଯେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ କୌଣସି ତୀବ୍ର ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସମ୍ଭବତଃ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଏକ ସୁସ୍ଥ ସ୍ଥିତିରେ ରଖିପାରେ । ତେଣୁ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସି.ଏ.ଆର୍.ଏ. ର ଉପସ୍ଥିତି ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମୁଖ୍ୟ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ଯୋଜନାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟରେ ଆମେ ସହମତ ନୁହଁ ।

ଏହି ରାୟରେ ପୋଷ୍ୟ ପିତାମାତାଙ୍କ ଠାରୁ ଶିଶୁର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ନିୟୋଜନ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଏଜେନ୍ସି ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚର ଏକ ପରିମାଣ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । 1986 ମସିହାରେ ଏଥିରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । ଜୀବନଧାରଣ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସାଧାରଣ ବୃଦ୍ଧିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ 30 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛୁ । ତେବେ ଆମେ ପ୍ରତିବର୍ଷ 10 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ରାଜି ହେଉ ନାହୁଁ । ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ତିନି ବର୍ଷରେ ଥରେ ଏହି ମାମଲାର ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ।

ବିଚାର ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦିଗ ବାକି ରହିଛି ଏବଂ ତାହା ହେଉଛି ବୈଧାନିକ ଗୃହରୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିୟୋଜନ ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ । ଯେଉଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ, ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କ ପରିଚୟ ନାହିଁ, ଅନାଥ ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ସନ୍ତାନ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ସୂଚାଇ ଦେଇଛୁ ଯେ ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇନାହିଁ । ଏପରିକି କିଶୋର ବୋର୍ଡଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନାହାନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ ଶିଶୁ ଯତ୍ନର ସୁବିଧା ନାହିଁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବୈଧାନିକ ଗୃହରୁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସଂସ୍ଥାକୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେବାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ନିୟମ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏପରି ଅନୁରୋଧ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ବୋର୍ଡ ଏପରି ସ୍ଥାନାନ୍ତରର ସମ୍ଭାବ୍ୟତା ଉପରେ ବିଚାର କରିପାରିବେ ଏବଂ ଶିଶୁର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣର ସମ୍ଭାବନା ଏବଂ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏଜେନ୍ସିରେ ଉପଲବ୍ଧ ସୁବିଧା ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ । ଏକ ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍-ଜ୍ୟାକେଟ୍ ଫର୍ମୁଲା ପ୍ରାୟତଃ ଶିଶୁର ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇପାରେ ।

ଏହି ଆଦେଶ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଫଇସଲା କରିଛି ।

ଭି.ପି.ଆର୍. ଆବେଦନକୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

<u>ଅସ୍ବୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।